

SLOVENE

Štev. 103. **POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD.** Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure dopoldne.
Kokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

V Ljubljani, v petek, 6. maja 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnishva
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravišтво je v Kopitarjevih ulicah štev. 2.
Vprejema naročnino, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna pelivstva (dolžina
72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 31 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvsta
26 h. — Pri večkratnem objavljanju primeren popust.
Upravišškega telefona štev. 188.

Politično razsulo na Hrvaškem.

Iz Zagreba.

Ko smo pred nekimi meseci slavili odkritje spomenika Anti Starčeviću, smo mislili, da smo blizu združenja opozicijskih strank. Pripravljeno je bilo vsaj vse zato, in najodličnejši hrvaški rodoljubi so se trudili na vse načine, da odstranijo še zadnje zapreke edinstvu vseh pravih domoljubnih strank. — Toda na žalost so vse te domoljubne osnove propale in sam vodja te pomembne akcije dr. Brezstyenszky se je moral umakniti s političnega polja. Kaj se je godilo kasneje, je znano iz poročil „Slovenčevih“ iz Hrvaške. Med strankami se je vnel še hujši boj nego je bil poprej, a da bode zmešnjav še več, so to strankarstvo prenesli celo med narod. Vrhutega se je vsled strastne borbe po časopisih pridružila prava mržnja med političnimi strankami, ter je moralo priti do izbruha. Hudi izgredi v Zagrebu, a še žalostnejši na zadnji ljudski skupščini v Samoboru so naše strankarsko politično življenje osramotili pred zunanjim svetom, a na Hrvaškem zaustavili krasno započeto akcijo za politično naobrazbo naroda po ljudskih shodih, kateri se zdaj ne bodo sklicevali, ker jih vlada ne bode dopuščala. Če komu, to je gotovo vladi drago, da je prišlo do tega, vsaj se jej ni treba bati, da bi se mažaronstvo zatrl. Napetost med strankami je tako huda, da se mnogi domoljubi ne upajo sklicati že poprej dovoljenih shodov, ker se boje izgredov. — In zdaj smo tam, kjer smo bili pod Khuenom! Poprej nam ni ljudskih shodov dovoljeval Khuen, zdaj jih pa sami predujemo z našo nerazsodnostjo.

To pa še ni vse. V sami stranki prava se vrši razsulo dalje. Znano je, da mnogi bivši privrženci »Obzorov« stranke niso stopili v stranko prava, nego so ostali divjaki, med katerimi je najbolj poznat dr. Vrbanić, ki igra pri posvetovanjih regnikolarne deputacije čudno vlogo, tako da ga Mažari hvalejo radi njegove koncilijantnosti. — Mlajši člani te stranke pa so realisti, ki sicer delajo zajedno s stranko prava, ali hodijo vendar svoja pota ter so začeli izdajati svoje posebno glasilo »Pokret«, ki je pisano seveda v liberalnem smislu ter se je že v prvi številki odločno izjavilo proti osnutku narodno-katoliške stranke na Hrvaškem in izdavanju narodno-katoliškega dnevnika. Razen tega pa snuje Stefan Radić, izdajatelj »Hrvat. Mislí« tudi novo stranko in sicer kmečko stranko. Kakšna bo ta stranka, liberalna ali radikalna, to še ni jasno hrvaškemu občinstvu. — Če bode Stefan Radić v novi stranki širil mržnjo proti pravim hrvaškim rodoljubom, kakor je to storil pred nedavnim v »Novem Listu« o istaklih rodoljubih, potem je na čisto krivem potu, a še huje bode, če bode hujekal narod proti cerkvi, kar je tudi že pokazal v neklih člankih »Novega Lista« in »Hrvat. Mislí«.

Poleg teh strank hodi popolnoma svoja pota stranka Starčevićanska ali stranka čistih. Kaj more tedaj storiti tako zdrobljena opozicija proti mažaronski stranki, katero brani vladni sistem, a vrhutega je med se-

boj vsaj na videz vedno složna? Mažaronski stranki je pridruženo na Hrvaškem tudi židovstvo, ki odločuje pri nas žalibog že v marsičem, a posebno še v gmotnem pogledu.

Tako je, kakor vidite, hrvaško prebivalstvo razdeljeno na toliko strank, izgubilo pravo naziranje o važnosti prave ljudske stranke. A kakšna bi morala biti na Hrvaškem prava ljudska stranka, da bi odgovarjala zahtevam naroda?

V zadnjem poročilu sem omenil, da je hrvaški narod velik večini katoliški; na Hrvaškem 72 odstotkov, v Dalmaciji 84 odstotkov, v Bosni 24 odstotkov, v Istri ves katoliški, a ravno tako tudi na Ogrskem. Ni-li potem prva potreba ljudske stranke, da se jemlje predvsem ozir na katoličanstvo večine naroda hrvaškega? Katoličanstva hrvaškega naroda ni dozdaj branil noben politični list pri nas, razen onih v Dalmaciji, ter vedno zatrjujejo, da to ni potrebno, a puste mirno, da nas grdi jo židovski listi v verskih stvarih. Če ne velja indiferentizem pri nas za druge vere, more veljati še najmanjše za katolike, ker smo v ogromni večini. Zategadelj je pri nas katoliški dnevnik potreben.

Potreben je pa tudi v narodnem pogledu. Dobro urejevan katoliško-narodni dnevnik bo deloval porazno ne samo na zunanje protivnike hrvaštva, ki so sklenili že našo propast, nego bode oživil hrvaštvo tudi na Hrvaškem ravno z verskim prepovedom. V znaku križa so rešili Hrvatje pred 400 leti svojo domovino, in zakaj se vnovič ne bi oklenili tega spasonosnega in edinega sredstva v sedanjem žalostnem stanju?

Čujemo, da je listu obstanek zagotovljen. Mi želimo temu podjetju najboljši uspeh!

Rusko-japonska vojska.

Japonci po dobro premišljenem načrtu in z izredno vstrajnostjo zasledujejo svoj cilj, dobiti v roke poluotok Liaotung in Port Artur. Z zadnjimi napadi na Port Artur hoteli so preprečiti izhod ruskemu brodogradništvu iz luke, kar so menda z dvema branderjema (za potopitve določeni trgovski ladji) res dosegli, in ni izključeno, da se je takrat nekaj japonskih transportnih ladij približalo tudi Njučvanu in izkrcalo vojake. Vsi japonski napadi na Port Artur so do sedaj imeli namen maskirati izkrcavanja na drugih krajih.

Z velikim in silnim naskokom prve armade pri Kiulienčenu in s prodiranjem proti Fenvančenu so Japonci hoteli doseči, da se ruska vojna moč razdeli in tako oslabi, dočim bi z drugo armado udarili Japonci proti Liaotungu. To se menda res vrši, ker prihajajo poročila, da se je nekaj japonskih transportnih ladij na vzhodni strani Liaotunga približalo Pičevu. Ako se Japoncem na drugi strani Liaotunga v zalivu liaotunškem pri Njučvanu posreči napad, tedaj bodo imeli na dveh točkah v rokah tudi železnico v Port Artur in odrezali bodo popolnoma posadko v Port Arturju od ostale ruske armade. Ako imajo pa Japonci res tajno pogodbo s Kitajsko in da jim Kitajci pri Njučvanu pridejo na pomoč, kakor namiguje neka današnja vest, tedaj bo položaj razdeljene ruske armade res težaven.

Skoro gotovo se bo japonska armada, ki prodira od Jalu, hotela združiti z armado,

ki bo prodirala od Njučvana in skupno potisniti sovražnika proti Liaotungu in Mukdenu ter očistiti cel poluotok od sovražnikov. Od Jalu prodirajo Japonci že proti Fenvančenu, od Njučvana pa bi prodirali Japonci proti Hajčenu. Najsilnejša bitka bi se torej v prihodnosti bila okoli Liaotunga.

Nadaljni ruski uspehi so odvisni od tega, ako imajo Rusi res že zadostno število vojaštva v Mandžuriji in ako niso bila dotična poročila ravno tako — neresnična, kakor so bila poročila o skoro nepremagljivih trdnjavah ob reki Jalu.

Nekatere vesti trdijo, da je Njučvan že padel, nekatere pa pravijo, da to še ni potrjeno.

O gibanju čet smo dobili naslednje brzojavke:

Berolin, 5. maja. Iz Sangaja poročajo: Kitajske garnizije v Mongoliji se pomnožujejo. Stevilne kitajske čete korakajo proti južno-vzhodni Mandžuriji.

London, 5. maja. »Central News« zabeleži govorico, da so Japonci od prizišča zadnje bitke prodali 24 angleških milj dalje, kjer jim je stopila nasproti močna ruska vojna moč, da jim za preprečitev proti Liaotungu. Nove bitke je vsak čas pričakovati.

Petrograd, 5. maja. Dopisnik ruske brzojavne agenture javlja iz Port Arturja z dne 5. maja: Sovražno brodogradništvo je za Liaotungom. V Pičevu so došle japonske transportne ladje, ki hočejo izkrcati čete, da obkolijo Port Artur. Aleksejev je ob 11. uri dopoldne na carjevo povelje odpotoval, da se poda k aktivni armadi. Poveljstvo nad brodogradništvom je začasno izročeno admiralu Withoffu. V Port Arturju je vse mirno. Veliki knez Boris Vladimirovič je zapustil Port Artur.

Liaotung, 5. maja. Rusi z vso naglico grade železnico med Liaotungom in Fenvančenu. Železnico gradi več tisoč Kitajcev in Japoncev. Dosedaj je zgrajena črta v dolžini 30 km. Dolgost cele črte znaša 90 km.

London, 5. maja. »Daily Express« se brzojavlja iz Sčula: General Kuroki pripravlja nov napad. Izgube med japonskimi polki v boju ob Jalu zamaše na Koreji se nahajajoče rezervne čete. Napad na Ruse se izvrši, predno se bodo opomogli od nedeljskega boja. Operacijski cilj Kurokija je baje Fenvančen.

London, 5. maja. »Standardu« se poroča iz Tientsina: Rusko stališče v južni Mandžuriji je zelo slabo. Straženje železnice in skladišč zahteva zelo mnogo moštva. Vojne čete v Hajčenu in Liaotungu se prečenjujejo. Na višinah med Fenvančenu in Hajčenu je napravljenih mnogo utrdb, toda zveza med njimi je zelo slaba.

Japonci zaprli vhod v portartursko luko?

Razna poročila pravijo, da se je Japoncem deloma posrečilo zapreti vhod v portartursko luko. Ruskega čistijskega potrdila o tem še ni, a tudi zanikanja še ni. Ako sta res dva branderja pri vstopu v luko potopljena, tedaj bodo Rusi morali v najkrajšem času svetu pokazati, ako so resnična poročila, da imajo ondi podmorske čolne, katerih naloga bi bila sedaj razstreliti zavore in napraviti izhod zopet.

O tem so došla naslednja poročila:

London, 5. maja. Sem došle vesti pravijo, da se je Japoncem res posrečilo zapreti vhod v portartursko luko. Od devet novih branderjev, katere je admiral Togo poslal proti Port Arturju, ležita dva popolnoma v vstopu pred luko. Na branderjih so

bile velike skale in eksplozivne stvari. Značilno je, da so japonski častniki, ki so si pri prejšnjih ponesrečenih poizkusih komaj rešili življenje, prosili, da se smejo udeležiti novega napada.

Tokio, 5. maja. Brzojavke, ki so došle sem, pravijo, da je japonsko brodogradništvo, ko je bila morská ožina portarturske luke v ponedeljek zaprta, pričelo bombardirati Port Artur ter bombardiranje nadaljevalo v torek in sredo dopoldne.

Tokio, 5. maja. (Kor. ur.) Ko se je zvedelo v mestu, da se je Japoncem posrečilo zapreti vhod v portartursko pristanišče, pomikal se je velikanski spreved, ki je brojil tisoče ljudi, z godbo na čelu po mestu. Množica je pred mornariškim in bojnim ministrstvom ter pred poslopjem generalnega štaba uprizorila manifestacije.

Port Artur, 5. maja. Ruska brzojavna agentura poroča: Sovražnik križa na horizontu; pričakovati je novega napada. Kakor se je pokazalo, so Japonci pripeljali seboj 12 branderjev. Za osem branderjev je znano kje so se potopili, dočim se za dva ne ve. Dva branderja se pa nista mogla ustavljati ruskim strelom ter sta se vrnila. Vsak parnik je imel, kakor se trdi, nad 2000 ton vsebine. Imena branderjev so: »Sibata«, »Kokura«, »Asago«, »Mikava«, »Totomi«, »Fudasan«, »Yeddo«, »Nagato«, »Otaru«, »Sakura«, »Sagami« in »Ajokoku«, »Sakura« je imel 3000 ton.

Petrograd, 5. maja. Iz zasebnih poročil se sklepa, da je bil zadnji boj pred Port Arturjem zelo krvav. Delovale so vse obrežne baterije. Branderji so se bližali v treh oddelkih. Prvi brander se je pogreznil med »hura« kliči posadke, ki je odklonila vsako rešitev. Japonci, ki so priplavali do brega, se niso hoteli udati in so se branili s samokresi.

Petrograd, 5. maja. Kakor se poroča, so bili branderji pri zadnjem napadu sestavljeni iz plavov, ki so bili obloženi z lahko gorivimi tvarinami. Ob 1. uri 40 m. po polnoči, ko je bilo to brodogradništvo še 5 angleških milj, so Japonci te tvarine zažgali. Veter jih je gнал proti pristanišču. Od tega svita zaščiten je plulo 8 torpedov, ki so vlekli za seboj čoln z minami proti mestu, kjer se je potopil »Petrovavlovsk«, toda portarturska posadka jih je zapazila. Obrežne baterije so pričele streljati ter pregnale Japonce šele tedaj, ko so ti že položili nekoliko min. Te mine so pa Rusi že uničili.

O nedeljskem boju pri Jalu.

Petrograd, 5. maja. V tukajšnjih vojaških krogih prevladuje mnenje, da ostane general Kaštalinski še nadalje prvi Kuropatkinov zaupnik, ker sta med tem in generalom Sasulidčem nastala večja nesporazumjenja.

London, 5. maja. Iz Tokia se poroča, da so ruske izgube znatno večje, kakor se je do sedaj poročalo. Do 1000 vojakov, med njimi mnogo častnikov, so Japonci vjeli.

London, 5. maja. Z ruskimi vjetniki ravna Japonci zelo lepo. V Tokiu se delajo priprave, da jih vsprejemajo. Prebivali bodo bržkone v prostranih svetiščih.

Nov boj na morju?

Berolin. »Lokalanzeiger« poroča iz Pariza: V bližini Genzana je trčilo 2. maja skupaj več japonskih in ruskih križaric. Podrobnosti še ni.

Ruski listi o bitki pri Jalu.

Ruski časopisi omenjajo le s kratkimi besedami dejstvo, da so Japonci prekoračili reko Jalu. »Novoje Vremja« konstatuje, da je ruska armada zadrževala s primerno malimi silami tri japonske divizije skozi 11 dni ter jim povzročila znatne zgube. »Petersbur-

skija Vjedomosti vidijo v tem dogodku nekaj ugodnega, vzlic temu, da je vest v začetku povzročila neprijeten vtis. Treba upoštevati, da ima Kuropatkin svoje dogotovljene načrte. On noče presenečiti občinstvo s prvimi sijajnim uspehom, kar bi lahko storil. Občinstvo naj ga ne žali s svojo nezaupnostjo in naj ne skuša zvedeti za načrte spretnega vojskovodje. Vera v uspeh zadoštuje. »Novosti« vidijo iz dejstva, ker je Kuropatkin dne 1. maja povsem mirno pregledal vojne čete v Mukdenu, da je v vojnem načrtu vrhovnega poveljnika predvideno, da se umaknejo ruske čete od reke Jalu, radi tega se ne more govoriti o kakem vspehu japonske vojske.

Rusi zapustili Njučvan?

Pariz, 4. maja. Tu je razširjena vest, da so po krvavi, deset ur trajajoči bitki morali zapustiti Njučvan. Izgube na obeh straneh so velike. Prišla je japonska vojna mornarica in postavila na breg nove številne čete Japoncev, zlasti pa silno mnogo topov. Rusi so se morali umakniti, a ko so zapuščali Njučvan, so ga od vseh štirih strani zapalili.

London, 4. maja. »Daily Chronicle« ima iz Sangeja: Japonska armada, podpirana od vojne mornarice, je po obupnem boju Ruse pregnala iz Njučvana ter ga zasedla.

London, 4. maja. »Daily Chronicle« ima iz Cifu: Kuropatkin je poslal kosaško divizijo in del ruske rezerve v Liaojan, skupno 35.000 mož, da varujejo železnično progo okoli Hajčena, ker se je že bati japonskega napada od Njučvana sem.

Petrograd, 5. maja. Ruska brzjavna agentura javlja: Tu še ni nič znane, da bi bili Japonci že zavzeli Njučvan.

London, 5. maja. O japonskem zavzetju Njučvana še vedno ni potrdila. Japonsko poslanstvo je mnenja, da bi bila stvar v Tokiu že davno znana, ako bi bila resnična.

Sodba angleškega lista.

»Daily News«-u poročajo, da dogodki zadnjih dni ne bodo prav nič vplivali na končni izid vojske. Operacij ob Jalu se na nikak način ne more primerjati s prvimi bitkami v francosko-nemški vojski l. 1870 in tudi ne s prvimi bitkami začetkom severno-ameriške mešanske vojske za osvobodjenje zamorskih sužnjev. Prehod čez Jalu je sličen onemu čez Reppahannoka v Virginiji l. 1862. in 1863, kateri je bil popolnoma brezpomemben za nadaljni izid vojske. Wellington je izvršno vodil angleško armado in je pri Waterloo popolnoma zmagal Napoleona kljub temu, da je l. 1814. Soult pri Toulousu popolnoma porazil njegovo armado. Velike vojske države še niso uničene, če dožive male poraze.

Pri Jalu je bil sicer boj, ali pravzaprav večja praska, ni bila pa velika bitka. — Le velike bitke odločijo usodo vojske. Rusko-japonska vojska je podobna boju med Angleško in Francosko za časa Napoleona I.

Japonci bodo s svojo podelgasto operacijsko črto zavirani v urnem kretanju in strategičko stališče bode postalo za Ruse ugodnejše. V krajih, kjer ni mnogo železnic in so moderne ceste skoraj neznane, se vojska ne konča tako hitro, kakor v deželah z lepimi cestami in z nebrojnimi železnicami.

Razna poročila.

Petrograd, 4. maja. Železniški minister poroča, da je prevažanje na Bajkalskem jezeru popolnoma v redu. Ledolomilci delujejo jako dobro.

Berolin, 5. maja. »Voss. Zeitung« poroča, da je Japonska kupila od severonemškega »Lloyda« osem parnikov za vojne svrhe.

London, 5. maja. »Daily Telegr.« se poroča iz Tokia, da je ladja, na kateri so se vozili inozemski vojni atašeji, pri Simonosekiju zadela ob skalo ter se poškodovala. Atašeji je moral neki drugi parnik prepeljati na določen kraj.

Pariz, 5. maja. Iz Cifu se poroča, da Japonska odločno zahteva, da Koreja odpokliče svojega poslanika na ruskem dvoru. »Matin« dostavlja k temu, da bi popolni razdor med rusko in korejsko vlado nič ne spremenil sedanjega položaja, pač pa dokazal, da se je Japonska polastila Koreje.

Japonsko posojilo.

London, 5. maja. Vprašanje emisije japonskega posojila 10 milijonov funtov je rešeno. 7 milijonov se izplača v Londonu, trije pa v New-Yorku. Posojilo se vrne v 7 letih in obrestuje po 6 odstotkov. Emisijski kurz bo sedaj 93,5 odstotkov. Denar ostane na Angleškem ter se od tam plačujejo japonske potrebe v inozemstvo. Trdi se, da Japonska pred koncem vojske ne vzame nobenega posojila več.

Parlamentarni položaj na Ogrskem.

Budimpešta, 5. maja. V sobotni seji državnega zbora se bo preditalo lastno-ročno kraljevo pismo o zopetni otvoritvi dr-

žavnega zbora. Seja bo po prečitaniu zaključena. Dne 9. in 10. t. m. se bo zbornica konstituirala in 11. t. m. se bodo vršile volitve v delegacijo. Dne 11. t. m. bo imel fin. minister Lukacs svoj ekspozé. Vlada bi predvsem rada, da bi zbornica rešila posojila za investicije, valed česar bo zbornica zborovala tudi za časa zasedanja delegacije.

Kronski svet v Budimpešti.

Budimpešta, 6. maja. Včeraj popoldne se je vršil v Budimpešti kronski svet, kateremu je predsedoval cesar. Dobro poučeni krogi trde, da zaradi kredita za topeve ni bilo nikakega nesporazumljenja. Za nove topeve pa zahteva skupna vlada vedjo svoto, kakor je bila svoječasnó naznanjena delegacijam. Tudi o zahtevah za vojne mornarice ni nesporazumljenja, gre se marveč le za to, na kak način bi se dobil primeren kredit. Nikakega dvoma ni, da se bode v skupnih posvetovanjih pod cesarjevim predsedstvom doseglo popolno sporazumljenje. Ob 10. dopoldne sta konferirala dr. Körber z grofom Tiszo in dr. Böhm Bawerk z dr. pl. Lukacsem.

Parlamentarne vesti.

Dunaj, 6. maja. Tiskovni odsek drž. zbora včeraj ni bil sklepčen. Predsednik je dejal, da bo sklical prihodnjo sejo šele takrat, če bodo poslanci s svojimi podpisi obljubili udeležbo.

Dunaj, 6. maja. Mladočehi in »Slovenska zveza« sta imela včeraj skupno posvetovanje.

Praga, 5. maja. »Narodni listi« označijo sedanjí polski položaj sledeče: Med včerajšnjo sejo so se približali nekateri kršč. soc. poslanci mladočehskim poslancem. Posvetovali so se z njimi o koaliciji, ki naj bi povzročila tudi koalicijsko ministertvo. V tem ministertvu naj bi bili zastopani tudi Čehi. Kršč. socialci menijo, da bi se ustanovila tudi mesta za državne tajnike, kakor jih imajo že na Ogrskem. Češki poslanci so se izjavili, da niso imeli nikdar namen prevzeti ali doseči vodilno vlogo v drž. eksekutivi. Njihovo stališče je, da mora imeti češki na rod primerno zastopstvo pri vladi in v drž. upravi. Pred vsem pa je glavno, da se izpolnijo češke zahteve, za katerih uresničenje se bodo češki poslanci še nadalje bojevali z vso odločnostjo.

Dunaj, 5. maja. Zastopnik narodnih socialcev, poslanec Choc, je izstopil tudi iz skupnega obstrukijskega odbora Mladočehov in Jugoslovanov.

Dunaj, 5. maja. Danes so se zbrali delegati avstrijske delegacije v posvetovanje o volitvi predsedstva in v odseke. Za predsednika bode izvoljen vitez pl. Jaworski, za predsednika proračunskega odseka pa baron Gautsch.

Dunaj, 5. maja. Mladočehska parlamentarna komisija se je danes posvetovala o političnem položaju. Sklenilo se je zastopati še nadalje dosedanje strankino stališče, da se razpravi o premembni poslovniku od češke stranke ne bodo stavile zapreke. Za posvetovanje o proračunu pa Mladočehi ne jamčijo.

Zveza balkanskih držav.

Srbske »Beogradske novine« priobčujejo zanimiv članek o projektu zveze držav na Balkanu. V članku se priporoča uresničenje tega načrta. Balkanski narodi morajo preprečiti načrte gotovih velevlasti in pri tem smejo računati na pomoč onih držav, katerih koristi so v nasprotju z načrti gotovih velevlasti. Članek ima namen pred vsem zopet razdružiti Avstrijo in Italijo.

Sredec. O srbsko-bolgarskem sporazumljenju piše vladni list »Novi Vjek«: Srbsko popustljivost je povzročilo spoznanje, da bodo balkanske države le tedaj napredovale, ako bodo složne. Ko se pokažejo sadovi sedanje gospodarske pogodbe, sklene se še politična pogodba.

Italijanski ogleduh zaprt.

Pariz, 5. maja. Na povelje francoskih vojaških oblastij so zaprli v bližini Fort Locheya stanujočega italijanskega častnika, ker so ga sumnili ogleduštva. Našli so pri njem več načrtov in spisov o franc. utrdbah ob francosko-italijanski meji.

Nasijev škandal.

Rim, 4. maja. Državni pravdnik je po pravosodnem ministru vložil na zbornično predsedstvo zahtevo, naj zbornica dovoli, sodnijsko zasledovati bivšega ministra Nasija. Zasledovanje je povzročila ovadba vseučilišnega profesorja Serafinaja, v kateri Nasija dolži, da je kot bivši učni minister prenapredil neko kraljevo pismo, namenjeno za vseučilišča.

Rim, 5. maja. Kakor poroča »Giornale d'Italia«, je bivši naučni minister Nasi pobegnil.

Protest rimske kurije.

Rim, 4. maja. »Osservatore romano« izjavlja glede poročila o stališču kurije po-

vodom obiska Loubeta v Rimu, da je bilo to stališče primerno dejstvom, ki jih kurija smatra za težko razložljive svojega dostojanstva in svojih pravic. Apostolska kurija je francoski vladi poslala formalni protest zaradi razžaljenja in je po svojih zastopnikih vročila vsem vladam, s katerimi je v posredni zvezi istotak protest.

Iz brzojavk.

Dunaj. Železni trust namerava zvišati cene železa.

Dunaj. Potovanje cesarja na Angleško še ni odgojeno. Vlada je odobrila potovalni načrt. V Budimpešti bo o potovanju storjen končni zaključek.

Zagreb. Vesti o odstopu bana niso popolnoma neosnovane. Pejačević hoče koncesije za Hrvaško, ali pa odstopi.

Budimpešta. Bataljon železničarskega polka, ki je bil poslan na Ogrsko zaradi stavke železničarjev, se povrne 6. t. m. s posebnim vlakom v Korneuburg.

Budimpešta. Vlada je sprejel v avdienci trg. ministra, ki mu je predložil predlog za pomilostitve vseh železničarjev, ki so se udeležili štrajka.

New York. Kakor se poroča iz Panama, je ameriška komisija formalno prevzela v last črto panamskega prekopa in premoženje panamske družbe.

London. Komisija trgovskega urada je izdala poročilo, v katerem povdarja, da sta ruski in avstro-ogrski colni tarif povzročila škodo angleški trgovini. Komisija zahteva, da naj se dela za znižanje colnega tarifa v omenjenih državah.

Berolin. Iz belgarijskih diplomatskih krogov poroča »Voss. Zig.«: Razven angleškega poslanika se brzkone ne povrne tudi nemški, ker je kralj Peter rekel ruskemu poslaniku, da je zarotniško vprašanje razrešil zato, da ugodí želiam carja Nikolaja.

Caracas (Venecuela). »Agence Havas« poroča, da je kongres za dobo enega leta dal generalu Castu absolutno diktatorsko oblast s naslovom provizoričnega predsednika.

Štajerske novice.

Politični shod. Letnega zborovanja katol. političnega društva za kozjanski okraj se je v nedeljo v Lesičnem pod Pilštanjem udeležilo nad 200 oseb. Navzočih je bilo 10 županov in zastopniki 15 občin. Sprejelo se je več važnih resolucij: Za slovensko vseučilišče v Ljubljani, ker na Dunaju s slovanskimi dijaki tako nečloveško ravna; potem naj vlada podpira v našem revnem kozjanskem okraju bolj vinogradarstvo z brezobrestnimi posojili itd.; naj se ustanovi na deželne stroške vinske preizkuševalnice; naj se odpravi vinska klavzula. Nadalje naj se ustanovi na štajerskem prepotrebna kmetijska šola. — Našim poslancem izreče se popolno zaupanje, in nazadnje se enoglasno sklene resolucija, v kateri se izreče bratskemu narodu ruskemu najgorkejšo simpatije, da zmaga krščanstvo proti poganstvu. — Pri volitvi novega odbora se večinoma stari odbor potrdi in je predsednikom zopet izvoljen g. Tomažič, a namestnikom g. dr. Jankovič, tajnikom gosp. Lasbacher, a njegovim namestnikom g. A. Vončina. — Opomnim še, da nam govornikov tokrat ni manjkalo. Prvi je nastopil g. župnik Tomaž iz Podrede. Govor o nevarnostih, ki pretijo kmetu, je našel gotovo pot v srca vseh, ki so dobre volje. — Prvikrat smo slišali na tem zborovanju g. ekonomista Martina Cerjaka in občudovali njegovo temeljito znanje v vseh panogah gospodarstva, posebno o vinogradarstvu. — Po tem zelo poučnem govoru povzame besedo g. predsednik Tomažič in toplo priporoča, da naj se poprimajo kmetje z vso vsemu vinogradarstva in naj sadijo boljše vrste trt. Kaj koristi, če kmet veliko pridelava, a je brozga in se prodati ne more, je kislica, da se vsak kupec boji k nam priti. Boljše je, da se manj pridelava, a je to dobro, potem bodo radi kupci prišli, kakor zdaj na Bizeljako. Omenja še, da bi bilo treba kemičnih vinskih preizkuševalnic na Spodnjem Štajerskem in to naj bi trpela dežela. Če hoče zdaj kmet vino dati preiskati, mora to drago plačati in še mu potem preizkuševalnica n. pr. v Klosterneuburgu, spozna njegovo pristno vino za polvino, kakor se je pred par leti nekemu poštenemu našemu kmetu zgodilo. Zato je neobhodno potrebno, da se vsako leto naša vina kemično preiščejo, da prodajalci ne bodo škodo trpeli. — G. dr. Jankovič ognjevitó govori o nam nasprotnih listih in obsoja njih odurno-lažljivo pisavo. Omenja prihodnjih volitev v 4. kurijo dež. zbora štajerskega. — G. Lasbacher omenja, kako potrebno je, da svoj jezik ljubimo in spoštujemo, ter pripomaga spraviti ga do veljave. — Bilo je to lepo in koristno zborovanje, ki je trajalo tri ure.

Duhovniške vesti. Imenovan je knezoškofijakim duhovnim svetnikom čast. g. Frančišek Zmazek, župnik pri Sv. Benediktu v Slovenskih goricah. — Pre-

stavljen je č. g. Franc Lovrenko iz Laporja k Sv. Margareti pod Ptujem. — V začasni pokoj je stopil č. g. Frančišek Mandelišek. — Provizor v Nagavi.

Poučno predavanje. Prihodnje nedeljo, dne 8. maja, ob 3. uri popoldne imel bo potovalni učilj g. Bale iz Maribora v šoli na Pilštanju poučen govor. Želeči je, da se udeleži mnogo ljudi.

Breški nemškutarji so napravili v nedeljo izlet v St. Vid nad Čatežom ob Savi. Ondi so hoteli nekaj rogoviliti, a ondotni slovenski mladenci so jim zaprli sapo, da si noben ni upal več zaklicati »Heil«. Dobili smo o tem daljše poročilo, katero priobčimo.

Radi goljufije je bil pred celjskimi porotniki obsojen kovaški pomočnik Jožef Princ na 5 mesecev strogega zapora. Po prestani kazni ga oddajo v priilno delavnico.

Slovensko društvo v Mariboru. politično društvo za Spodnje Štajersko ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 15. t. m., v »Narodnem domu« v Mariboru. Na dnevnem redu je govor gosp. dr. Rosine o volilni pravici in volitev novega odbora.

Na mariborski gimnaziji bo za prihodnje šolsko leto razpisano učiteljsko mesto za klasično filologijo.

Konjska dirka se bo vršila v Mariboru na binkoštno nedeljo in v ponedeljek.

Koroške novice.

Občinske volitve v Celovcu so se vršile minuli teden ob slabi udeležbi. Znamenje teh volitev je, da vladajoča nemškonacionalna klika malone ne dobiva nič več kandidatov za mestni zbor. Domači občani in davkoplačevalci se odtegujejo, tuji uradniki se vsiljujejo v mestno hišo. V tretjem razredu je prišlo od 977 volilcev 352. Nemški nacionalci so dobili 186 do 191 glasov, socialni demokrat Riese 132. En kandidat je bil skučen. V drugem razredu je volilo izmed 827 volilcev samo 149, v prvem od 473 volilcev 165. Nemškonacionalna gospoda ostane na rotovžu tudi nadalje še prav sama med seboj.

Rajblj, dne 4. majnika. Naznanjamo prijateljem naših planin, da je poletna cesta čez Predil zopet odprta. Včeraj so prekopali zadnji snežni plaz. To je še snega in ledu. Danes ponoči prišla je glasno jokajoča žena s hčerjo k nam moža iskat. Mislili sta, da je mej potjo zmrznili. Pa ni, ampak ga je srkal v Rajblju od veselja, da bo sedaj po krajši poti od nas domov hodil. In žalost hčere in matere se je v veselje spremenila, ko sta vlekli očeta čez Predil. Natrkan naj že bo, sta rekli, da je le živ. Mož je bil sicer precej razgret, pa mej plazovi se je ohladil.

Celovške novice. Porotno zasedanje v Celovcu je od dne 3. do 7. t. m. Pred porotnike pride 15 obtoženih. — Zensko truplo so dne 28. aprila v »Lendli« našli kmetje, ki so šli v mesto. Dognalo se je, da je 39letna E. Pirker iz Volšberga šla sama v vodo. — Majernikovo posestvo ob Vrbskem jezeru na dražbi kupil je prejšnji posestnik Kment za 84.000 K. Kakor znano, je prišla zadnja posestnica Standigl v konkurz. — Cene zvišali govejemu mesu so celovski mesarii za 18 v. pri klg. in stane zdaj klg. 1 K 52 vin. — Kornik komandant pl. Succovati je dospel semkaj in pregleduje tukajšnjo garnizijo. — Ustrelil se je dne 3. t. m. posestnik Franc Lustik, star 36 let.

Se vjema! Vsenemški »K. W.« poroča, da so vsenemški delavci društva »Germania« v St. Vidu napravili neki izlet kot spominsko slavnost v proslavo Bismarcka. Pozdrav je govoril neki Jakob Osel, slavnostni govor pa Gustav Unsinn. »Stima«!

Iz seje trgovske in obrtne zbornice.

Iz naznanila predsedstva posnamemo, da je deželna vlada na interpelacijo, stavljen v zadnji seji trgovske in obrtne zbornice, katera je merila na to, naj vendar deželna vlada poskrbi, da se ostale vsote raznim obrtnikom, ki so delali pri novi justični palači, v najkrajšem času izplačajo, odgovorila, da se še ni izvršila kolavdacija. Predsednik g. Lenarčič pa je poudarjal, da se ne spušča v podrobnosti, ker so v odgovoru deželne vlade tudi nekatere osebnosti. Zbornično predsedstvo in zbornični proračun je trgovinsko ministertvo odobrilo. Na poročilo o knjigovodskih tečajih za male obrtnike je zbornica sklenila, da priporoči trg. ministertvu in dež. vladi, da se čim preje že v nemščini izdane knjige o praktičnem knjigovodstvu za male obrtnike prevedejo v slovenščino in da čim preje pridejo na svitlo. Nadalje pa je zbornica sklenila, da bo dovolila vsakemu knjigovodstvenemu tečaju za male obrtnike 50 kron podpore.

O obrtnih pravicah knjigotlača-založnika je sklenila zbornica priporočati dež. vladi, da sme po svojih ljudeh zalagati razne stvari, katere založi, nikakor pa ne sme, kar se sedaj čisto godi, brošurati. O obrtnih pravicah tiskarjev je bila zbornica mnenja, da so tiskarji upravičeni brošurati, to je mehko vezati, ker le v tej obliki je možno tiskarske izdelke prinesiti na trg, nikakor pa niso tiskarji upravičeni trdo vezati. V tem smislu naj zbornica poroča dež. vladi.

V šolski odbor obrt. nadaljevalne šole v Postojni je zbornica svojim zastopnikom volila g. M. Šebra. V pridobitniško dež. komisijo izvolila je zbornica kot namestnika g. Rakovca.

Nadalje je zbornica izvolila g. Baumgartnerja članom in g. Majdiča njegovim namestnikom v carinski svet.

Zbornica je lansko leto dovolila onemogočeno bivšemu obrtniku A. Usecu podporo 50 kron. Ta pa je v istem času, ko je bila podpora že dovoljena, pa še ne izplačana, umrl. Županstvo oddalo je podporo njegovi ženi, katere je tudi zelo revna. — Zbornica pa je, ko je zvedela, da je A. Usec umrl, podelila podporo onemogočenemu obrtniku Trtniku. Na priporočilo županstva in pa ker ne bo mogoče od vdove A. Usec vso iztirjati, sklenila je zbornica, da se omenjena vsota pusti vdovi A. Usec, Trtnik pa naj prosil letos. Prošnja slikarja Vrbanića, Dolničarja, ki študira na tehnološkem muzeju, za podporo, je zbornica odklonila, ravnotako je zbornica odklonila prošnjo tiskarja Gaberščaka za podporo pri izdaji ljubljanskega kašipota.

G. Hribar pa je koncem seje izrekel željo, naj se prihodnja seja skladi ob 9 uri dopoldne, da bo vendar mogoče financiranje trg. akademije temeljito pretresati. Tudi on je istega mnenja, kakor predsednik, da bo pozneje težko dobiti toliko gg. svetnikov, da bila seja sklepna (Zakaj se pa taki gospodje volijo in se puste voliti? Opazka poročevalca) ter povdarjal, da je bilo že danes komaj mogoče sejo vzdržati sklepčno.

Predsednik g. Lenarčič je to obljubil in zaključil sejo.

O ostalih točkah smo poročali včeraj.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 6. maja.

Nova hranilnica. Iz Šent Jurja pod Kumom: V nedeljo, dne 1. maja, je pri nas začela poslovati hranilnica in posojilnica. Zbrali so se domala vsi gospodarji v župnišču, kjer jim je dr. Krek pojasnil pomen zadružništva sploh — Rajfajznovko posebej. Kot posebnost smemo omenjati to, da je naša hranilnica sklenila prva uvesti tekoči račun. Trgovci in gostilničarji so se te misli brž z velikim veseljem oprijeli. Upamo najboljših uspehov.

Diferenca mej laškim in avstrijskim zunanjim ministrom. Za časa sestanka grofa Goluchovskega in Titonija v Opatiji je pisala »Naša Sloga« o diferenci med obema zunanjima ministroma, ki sicer ne bo povzročila med trozvezo nobenega nesoglasja, vendar pa jo je treba omeniti. Italijanski minister je poslal po nekem častniku takoj ob svojem prihodu tamkajšnjemu županu dr. Stangherju svojo posetnico ter ga pozneje na svoji ladji zelo prijazno vspregel. Vse drugače pa se je vedel grof Goluchovski, avstrijski zunanji minister, ki je tamkajšnjega slovanskega župana popolnoma ignoriral. Na svečanostni obed na čast Titoniju je povabil še celo reškega kraljevega namestnika, dočim tamkajšnji župan ni dobil nobenega vabila. To je zgodovina sicer ne dolžne, toda karakteristične difference med Titonijem in grofom Goluchovskim.

— Stavka v Kroplu in Kamni gorici je končana. Delavci so v vseh točkah dosegli popolen uspeh, ker je bilo njih dosedanje stanje res obupno. Delavci ali delavka, ki se je trudil od 3. zjutraj do 8. ure zvečer, ni mogel pri dosedanjem tarifu zaslužiti čez 1 gl. na dan, delavka pa pri ravno takem delavnem času ne nad 40 krajcarjev. Draginja povsod raste in umljivo je, da tudi v Kroplu in Kamni gorici.

— O sestanku hrvaških škofov v Zagrebu trdi zagrebški »Katolički List«, da ga ne bo.

— Anarhisti v Pulju. V Pulju so v krmi »Rimski kamenolom« aretirali 14 mož in dve ženski, ki so prepevali Caserijevo pesem. Vsi priznavajo, da so anarhisti.

— Odlikovana sobarica. Sobarica Marija Kalinšek je dobila častno svetinjo za 40letno zvesto službovanje.

— Novo ognjegasno društvo snujejo v Vižmarjih.

— Gojenci zagrebškega učiteljskega se včeraj podali naznanstveno potovanje. Sli bodo preko Maribora, Celovca,

južne Tirolske in severne Italije mimo Trsta, Postojne in Ljubljane. Spremlja jih ravnatelj g. Matice.

— Zadnji vihar je na Dolenskem na vinogradih in na polju napravil veliko škodo.

— Toča je napravila 23. pr. m. v Brezovici, Sutinskem vrhu in Razkrižu, občina Sveti Križ pri Kostanjevici za 40 000 kron škodo.

— Vremenske nesgode. Od Sv. Gregorja se nam piše: Mi hrabroci smo reveži. Svoje drevje otresamo o Božiču in spomladi, jeseni pa nimamo kaj otresati. Zopet letos je v noči po sv. Florijanu med bliskom in gromom zapadel sneg in temperatura je padla na ničlo. Drevje, razun jablan, je bilo v cvetju. Semtertje je kako drevo podrt ali polomljeno.

— Iz Vipave 5. maja. Včeraj sta napravila šentivaska požarna bramba in tamburaško društvo svoj majnikov izlet, ki se je prav lepo vršil pri gospodu Lavrenčiču v Vrhpolju. G. Lavrenčič je posal po tamburaše svoje konje v St. Vid. Občinstvo je zažudeno in veselo poslušalo lepo ubrano glasbo tamburic. Društva je v spodbudljivih in jedrnatih besedah pozdravil znani izvrstni govornik gospod Ivan Lavrenčič. Škoda, da je proti večeru nastala nevihta, ki je gotovo trtam in sadju škodila. Čaven je ves snežen. — Tudi Vipava pripravlja časten sprejem generalnemu štabu, ki prde menda v soboto sem. — Na Slapu se je pri streljanju proti toči močno ožgal delavec V. Mško.

— Sneg. Dne 4. maja smo videli nov sneg na samiških in solčevskih planinah, 5. maja zjutraj pa je po nevihti padel po severovzhodni Kranjski globoko doli do 700 metrov nadmorsko višine.

— Drava je pri Oseku prestopila bregove. Spodnje mesto je poplavljen.

— Raspisane učiteljske službe so v Naklem in sicer služba nadučitelja in učitelja, služba nadučitelja v Smartnem pri Litiji, učiteljska služba v Postojni, nadučiteljski službi v Trzinu, okraj Krško in v Kranjski gori, učiteljski službi v Kostanjevici in v Ratečah in učiteljski službi v Cirknici in Smarju pri Ljubljani.

— Vihar v Trstu. 4. t. m. je bil v Trstu velik vihar s plaho od 9. do 11. ure zvečer. Temperatura se je znižala od 19 na 15 stopinj. Visoki moraki pritok je preplaval morsko obrežje in je splaval sode, zaboje in izkrcevalne mostove na morje. Elektriška železnica ob morju je morala ustaviti promet. Vkljub viharju se ni na morju pripečila nikak nesreča.

— Umrl je v Gorici dijak šestega razreda c. kr. višje realke Peter Alberti.

— Usmiljene sestre so dobili v Postojni. V novi bolnici, ki je sezidana v proslavo petdesetletnice cesarja, bodo slegle bolnikom.

— Slovenci na Dunaju. Slovensko katoliško izobraževalno društvo »Straža« na Dunaju, V/2, Matzeinsdorferstrasse 76, IV. 30., naznanja: Slovenska služba božja je vsako drugo nedeljo v mesecu v cerkvi sv. Antona v XV. okraju, Pouthongasse 16, popoldne ob pol 3. uri, torej v maju dne 8. — Dne 8. maja t. l., popoldne ob petih, bo v prostorih češkega »Narodnega doma« v XV. okraju, Turnergasse 8, zabavni društveni večer »Straže«. Najpripravnější pot od cerkve sv. Antona v »Narodni dom« je: Märzstrasse, Mariahilfergürtel, Mariahilferstrasse, Turnergasse. Vzpored je jako obširen in velesanimiv. Na vzporedju je petje društvenega mešanega zbora, petje kvarteta »Danice«, samospevi, igra na klavir in deklamacije. Nazadnje prosta zabava. Vseled velikih stroškov zabavnega večera je bil odbor »Straže« prisiljen, v delo pokritje stroškov vpeljati malo vatopnino. — Člani »Straže« s svojimi družinami so vatopnine presti. — Nečlani plačajo vatopnine 30 vin. — Preplačila in darila se hvaležno sprejemajo. — Društveni odbor vabi vse gospode, ki imajo veselje do cerkvenega petja in bi hoteli v mesecih juliju, avgustu in septembru 1904 peti pri slovenski službi božji v cerkvi sv. Antona, da pridejo v nedeljo, dne 15. t. m., popoldne ob štirih na predsednikovo stanovanje, V., Matzeinsdorferstrasse 76, IV., 30., da se sestavi cerkveni moški zbor.

Ljubljanske novice.

Povišanje cen za vožnjo stavbenega materiala. O tem smo dobili dopis, katerega pričujemo, a pripustili bomo tudi nasprotni stranki besedo. Dopis se glasi: Tukajšnji in deloma tudi okoliščanski vozniki in prevozniki so imeli pred par dnevi shod, na katerem so sklenili povišati vse vozne cene. Kot podlago za nove cene se je vzelo tarif dunajskih prevoznikov. Vsem tukajšnjim prizadetim trdkam se je to zvišanje pisмено naznanilo ter zahtevalo, da se izreže do 9. t. m., ako so zadovoljni z novimi cenami ali ne. Prizadeti trdkarje, večinoma stavbeniki mojstri in podjetniki in pa posestniki opelkarn, sklenile so enoglasno, teh cen ne potrditi in na dotične dopise ne dati odgovora.

Pri razgovoru, katerega so imeli zastopniki teh trdkarjev, se je povdarjalo, da gre to zvišanje tarifa na rovaš agitacije posameznih prevoznikov, ter da so te nove cene tako visoko nastavljene, da se reano o istih ne da razpravljati. Tudi se je omenilo, da je čas za tako regulacijo eno slabo izbran, ker so vsa podjetja za tekočo sezijo stavbne in dobavne pogodbe že sklenila, ter niso pri teh sklepkih mogla računati z zvišanji cenami. Sklenilo se je torej, da ima vsak podjetnik si nabaviti svojo uprego, ter da se potem trdkarje po možnosti medsebojno z vožnjo podpirajo, ako bodo uprizorjen kakšni štrajki. Prizadeti podjetniki bodo dalje obrnili se do mestnega magistrata, kakor tudi do c. kr. okrajnega glavarstva okolice ljubljanske s prošnjjo, da omenjene oblasti čuvajo one voznike, kateri se agitaciji ne podvržejo, pri izvrševanju svoje obrti, ako bi se kanilo istim staviti kakšne zapreke.

Gibanje mej trgovskimi pomočniki. Ker so trgovci manufakturne stroke ugodili želji trgovskih sodručnikov, da se odedelj odpirajo trgovine ob pol 8 uri zjutraj, so tudi trgovski sodručniki galanterijskega in drobnega blaga obrnili se do svojih šefov s prošnjo, da se tudi te trgovine odpirajo zjutraj ob pol 8. uri, zapirajo pa ob 7. uri, oziroma ob pol 8. uri zvečer. Upati je, da gospodje trgovci tej opravičeni želji ugodijo. Prav bi bilo, da bi se tudi trgovski sodručniki vseh drugih ostalih strok pridružili tej akciji. Savno občinstvo se pa prosi, da se pri nakupovanju ozira na te ure in podpira prošnje trgovskih sodručnikov.

Občni zbor »Deže ne zveze kranjskih drug« v Ljubljani se je vršil v četrtek, dne 5. maja, ob 3. uri popoldne v steklenem salonu g. Križa. Predsednik je poročal o zvezinem delovanju, naglašal, da je dobila zveza 200 K državne podpore, 100 K pa od trgovske in obrtne zbornice. Vzorci za enotno knjigovodstvo za vse zadruge, katere je predložila zveza v pregled in potrjenje, so se od merodajnih faktorjev potrdili. Založiti sedaj teh knjig ne more, ker zvezi primanjkuje denarja. Ravnatelju g. Šubicu izrekla se je zahvala za brezplačno prepustitev prostorov za seje zvezinega odbora in pa za podučno predavanje o motorjih, ki se rabijo pri mali obrti. Zveza je tudi dosegla pristo kolkovino za obrtne zadruge. Zapisnik zadnjega občnega zbora se je odobril. Zvezina blagajna je imela v preteklem letu 535 K 20 v. dohodkov in 331 K 20 v. stroškov. Gotovine je v blagajni 204 kron. Zveza ima sedaj, ko je pristopila novomeška obrtna zadruga, 1205 članov. O razstavi vajeških del poročal je g. Franchetti ter naglašal, da bi vplivala tudi na konsumente in bi bila v spodbudo vajencev samih. Razstava naj se priredi v mesecu juliju ali avgustu. G. Kregarju se je zdel rok prekratek; ako se priredi, naj se pozneje v jeseni, ker nekaterim, kakor kovinarjem, podobarjem, mizarjem itd. sploh ne bo mogoče napraviti v tako kratkem času kakih posebnih umotvorov. Gosp. Malovič je vprašal, ako se smejo tudi vajenci z dežele udeležiti te razstave. G. Schrey pa je bil mnenja, da bi bilo tudi umestno, ako bi se obenem z vaješkimi deli razstavili tudi razni motorji, ki se rabijo pri mali obrti. Govorila sta še gg. Jeločnik in Appe. Predlogi so se vsi sprejeli. — O ustanovitvi obligatorične mojstrske blagajne je poročal g. Kregar. Navedel je iz zgodovine, kako so se osnovali okraj. bolniške blagajne in kak hasek imajo danes delavci od njih. Naglašal je, da v mnogih slučajih so mali obrtniki ravno tako potrebni podpore v slučaju bolezni kakor delavci. Vzorca pravila za obligatorične mojstrske blagajne, katere je izdalo ministrstvo, so podobna pravilom okrajnih boln. blagajn. V obrtnem redu, § 115 a določuje, da smejo zadruge snovati obligatorične mojstrske bolniške blagajne za svoje člane a po naših pravilih bodo smele biti tudi žene mojstrov zavarovane za slučaj bolezni pri tej obligatorični mojstrski bolniški blagajni. Prečital je nato pravila. Debata je bila živahna in so v njo posegli gg.: Malovič, Jeločnik, Schrey, Franchetti, Goleš in Kregar. Na predlog g. Maloviča sklenilo se je, da se vpeljejo tri kategorije, in sicer: vplačevalo se bo mesečno v prvo kategorijo po 1 K, podpora po tedensko 10 K, pogrebščina 50 K. Druga kategorija, mesečni prispevek 1-50 K, podpora 15 K, pogrebščina 75 K in tretja kategorija bo mesečni prispevek 2 K, tedenska podpora 21 K in pogrebščina 100 K. O odpravi izdajanja delavskih knjižic obrtnim vajencem poročal je g. Jeločnik ter se je končno sklenilo, da se obrne zveza do deželne vlade, da ta potem na višjem mestu izposluje ukaz, da bodo smela razna oblastva, ki izdajajo delavske knjižice, samo na podlagi učnega spričevala vpisati obrt, katere se je učil dotičnik, ne pa tako, kakor sedaj, ko se vajenec pride komaj učiti, pa že ima vpisano v delavski knjižici, kakor bi bil že izučen pomočnik. — V odbor so bili izvoljeni sledeči gg.: Jeločnik, Kraigher, Leben, Kregar, Frančič,

Skerbec, Franchetti, Schrey, Pogačnik, Malovič, Novak in Dačhs, namestniki pa gg.: Krejči, Lenček, Štepič, Appe Val., Krvarič in Ravnikar. Za računske preglednike so bili izvoljeni gg. Križ, Zabukovec in Marovt. Letni doneski so se določili za vsacega člana 30 v. Prihodnji občni zbor vršil se bo v Novem mestu in sicer najkasneje meseca marca. Gosp. Malovič je predlagal premembo pravil, da smejo delegatje na zvezinem občnem zboru voliti tudi s pooblastili, kar se je soglasno sprejelo.

Umrli v Ljubljani. 4. maja: Bogdan Jenko, zdravnikov sin, 1½ ure, Dalmatinove ulice št. 1, Dabilitas vitae. Franja Gostiša, služkinja, 22 let, Radeskega cesta 11, sec. Dementia, jetika. — V hiralnici: 3. maja: Ivana Prelo, kajzarjeva hči, 31 let, Dementia prec. Osteomalatia. Franja Dulera, služkinja, 37 let, Dementia epileptica. — V otroški bolnišnici: 3. maja: Angela Sever, delavčeva hči, 7 mes., furunculosis, Bronchitis chron. — V bolnišnici: 2. maja: Ivana Bužar, delavčeva hči, 5 let, Vulnus lac. dex. tetanus. Mihael Verh, kajzar, 33 let, Amentia Tubercul. pulm.

Koncert društvene godbe se vrši jutri, v soboto, 7., in v nedeljo 8. t. mes. v restavracijskih prostorih »Narodnega Doma«. Začetek ob 9. uri zvečer. Vstopnina vsakej 20 vin.

Gasilstvo iz Ljubljane in okolice ima v nedeljo, ob 7. uri zjutraj sv. Florjana mašo v sv. Florjanski cerkvi, po maši pa sestanek v Hafnerjevi pivarni na sv. Petra cesti. Pri sprevodu k maši, od maše in pri sestanku bo svirala društvena godba. K sestanku je vstop vsakteremu dovoljen.

Izgubljene in najdene reči. Elizabeta Pungersideva, stanujoča na Emonski cesti št. 8, je izgubila bankovec za 10 kron. — Natak Ivan Krakar je izgubil srebrno uro s črkami J. K., vredno 20 K. — Posestnik Jožef Kuhar iz Dol je izgubil zavitek, v katerem je bilo za eno obleko temnorumavega sukna, vredno 20 K. — Frančiška Grašičeva je izgubila zlato žensko uro s kratko verižico, vredno 70 K. — Križelj Ignacij Zajc je izgubil bankovec za 10 kron. — Neža Ženkova je našla dne 3. t. m. denarnico z malo vsebino.

Na Rožnik bo imela mladina prve mestne ljudske šole izlet prihodnjo sredo.

Abiturijenti višje trgovske šole v Zagrebu so se mudili te dni v Ljubljani. Pripeljali so se iz Trsta.

Na južnem kolodvoru najdene reči. Od 23. do 29. aprila najdene reči so: Vreča za hribolazce, ena blazina, lodnast suknjič in trije dežniki.

Najdeni denar. V bližini I. mestne deške ljudske šole je bilo najdeno 4. t. m. nekaj denarja; kdor ga je izgubil, naj se javi na Selu št. 10 pri Ljubljani popoldne od 3. ure naprej.

Pudel iz Ljubljane. Piše se nam: O nedelje se nahaja en črni pudel z znamko Ljubljana 1904, šte. 16 pri Antonu Pogačniku, posestniku in županu v Podnartu. Pudel se nahaja tam v oskrbi ter naj se posestnik nemudoma pri zgoraj imenovanemu zglaš.

Književnost in umetnost.

*** Koncert »Glasbene Matice«.** »Glasbena Matica« priredi v soboto, dne 14. maja, koncert v veliki dvorani »Narodnega doma« koncert na korist benzijskemu fondu.

*** Poprsje Dvořákov.** V včerajšnji seji češkega deželnega odbora je predlagal odbornik Adámek, da se za »Panteon« češkega muzeja naroči poprsje Dvořákov.

Izpred sodišča.

Izrebanje porotnikov

pri c. kr. deželnem predsedništvu v Ljubljani 5. maja 1904 za porotna sodba, ki se pričnejo 6. junija 1904. — Glavni porotniki: Gg. Fran Arko, trgovec in posestnik v Postojni; Fran Ančin, trgovec, Trnje (Postojna); Janez Brinšek, trgovec v Trnovem, Ilirska Bistrica; Anton Bratina, posestnik in mlinar v Ustju, Vipava; Gaspar Čarman, posestnik v Skofji Loki; Anton Dežman, tovarnar in posestnik v Ljubljani; Gustav Dal-Catt, c. kr. okrajni glavar v pok. v Ljubljani; Fran Domicelj, trgovski družnik v Ljubljani, Ferdo Dragatin, prodajalec glasovirov v Ljubljani; Anton Ditrich, trgovec v Postojni; Leopold Dekleva, trgovec in posestnik v Britofu (Sencžebe); Edvard pl. Farkas, posestnik v Ljubljani; Fran pl. Garzarolli, posestnik v Sencžedah; Anton Globočnik, gostilničar in posestnik v Trzinu; Janez Jelenc, posestnik in trgovec v Trzinu; Adolf Kordin, trgovec in posestnik v Ljubljani; Janez Korenčan, trgovec v Ljubljani; Janez Košir, posestnik v Skofji Loki; Jožef Košmelj, posestnik in mesar v Zelenikah; Jožef Lavrenčič, užitninskega davka blagajnik v Ljubljani; Fran Leskovec, posest. v Ljubljani; Janez Lavec, posestnik v Vel.

Mengš; Janez Msthan, tovarnar v Ljubljani; Vinko Majdič, veletržec v Kranju; Ferdo Omejo, drželne blagajne (cijal) v Ljubljani; Jožef Proseno, zavarovalni reprezentant v Ljubljani; Anton Putrioh, posest. v Ljubljani; Jožef Pintbach, občinski predstojnik in posestnik v Radečih (Kranjska gora); Karol Repe, posestnik v Mlinu; Janez Rus, posestnik v Zagoricih; Janez Sartori, ključar in posestnik v Radovljici; Rudolf Tenente, gostilničar in posestnik v Ljubljani; Viljem Teennies, tovarnar in posestnik v Ljubljani; Ubald pl. Trnkoczy, lekarnar in posestnik v Ljubljani; Albert Zeschko, trgovec in posestnik v Ljubljani; Fran Zužek, c. kr. nadinženir v pok. v Ljubljani. — Nadomestni porotniki: Janez Ahlin, posestnik in gostilničar; Leopold Boegl, klepar; Alojzij Cebular, posest.; Janez Kregar, prodajalec mesa in posestnik; Fran Merale, barvar; Miha Mihelič, ščetar in posestnik; Jožef Petrič, c. kr. vladni (cijal) v pok.; Jožef Traven, nadučitelj v pok.; Anton Verbič, posestnik, vsi v Ljubljani.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Kongres proti nenravni literaturi bo 5. in 6. oktobra t. l. v Kolnu. — 50letnica železnice preko Semeringa bodo slovesno praznovali 26. in 27. tek. mes. — Podmorski prekop med Angleško in Francosko se namerava zgraditi, kakor se je izrazil neki francoski poslanec na banketu francoske kupčijske zbornice v Londonu. — Senzacionalni rop otroka. Stiri roparji so 4 t. m. v Palermu ukradli nečaka italijanskega naučnega ministra, ki je šel v šolo. Roparji so otroka spravili v voz, ki se je hitro odpeljal. Na krčanje učenec je takoj zasledoval orožništvo hudodelce in posrečilo se jim je jih ujeti in rešiti dečka. Roparji so hoteli doseči z ropom visoko odkupnino. — Ponesrečen avstrijski parnik. »Giornale d'Italia« poroča iz Brindizi, da je Lloydov parnik »Urania« vsled megle zapeljal na pesek. — Kuga vlada med kulji v Hongkongu. — Vojna mornarica kupila — nadvojvodovo jadrnico. Iz Pulja se poroča: Vojna mornarica je kupila od nadvojvode Karola Stefana jadrnico »Sen« ter jo uvrstila med vojno mornarico. — Shod nemških obrtnih društev se je vršil 5. t. m. na Dunaju. 40 nemških društev je zastopalo 200 odposlancev. — Švedski kralj Oskar se pripelje danes zvečer na krov »Pelikana« iz Pulja v Trst ter prenoči v »Hotel de la Vile«. V soboto dopoldne si ogleda mesto, popoldne pa Miramar. Zvečer odpotuje. — Samomor v sinagogi. V Sanoku se je v tamošnji sinagogi na okno obesil trgovec Izrael Reich. Povod tega čina so finančne razmere. — Samomorrabinarja. Rabinar Abiš Neustätter v Klementovu pri Varšavi si je v blaznosti z nožem prerezal vrat.

Moric Jokaj — mrtev.

Včeraj je v Budimpešti ob 9. uri 15 m. zvečer prominul pisatelj Moric Jokaj. Jokaj je bil rojen 1825. leta v Komornu ter si pridobil 1846. odvetniško diplomu, a posvetil se le pisateljevanju. 1846. je obelodanil svoj prvi roman. Leto pozneje je prevzel uredništvo nekega poučnega tednika. L. 1848. se je udeležil političnega gibanja ter je moral po končani vstaji pobegniti. Pozneje je bil Jokaj državni poslanec ter pristaš liberalne vladne stranke. Od l. 1858. je bil odgovorni urednik »Nemzeta«. Njegova dela obsegajo 300 zvezkov.

Telefonska in brzojavna poročila.

Japonsko-ruska vojska.

London, 6. maja. Iz Tokia prihaja uradno poročilo: Japonci so včeraj pričeli izkrcavati četa na Liaotungu. Kraj izkrcavanja in število čet sta tajna.

Petrograd, 6. maja. Včeraj se je oddaljeno od dalekosežnosti ruskih baterij pokazalo v daljavi pred Port Arturjem ja-

ponsko brodogojstvo, obstoječe iz 12 ladij. Ob 4. uri popoldne se je na vzhodu pokazalo veliko število japonskih torpedov, ki so se pridružile brodogojstvu. Ob 5. uri popoldne je brodogojstvo odplulo v vzhodni smeri.

Novi boji v Makedoniji.

Sofija, 6. maja. Dr. Tatarčev, predsednik notranje makedonske organizacije, se je izjavil, da nobeden resen politik ne more verovati v uspeh bolgarsko-turške pogodbe. Porta vedno skuša zmanjšati svoje obljube in končno ničesar ne izvrši. Bolgarski narod uvideva, da mu evropsko posredovanje nič ne koristi, zato bo primoran zagrabiti za orožje. Za obupni upor je vse pripravljeno in lahko nastane vsak trenutek. Mali oddelki vstašev so že raztreseni po gorah, in le še čakajo na povelje, kdaj naj prične boj. Le če bi se imenoval krščanski guverner za Makedonijo, bi se pomirili Makedonci.

Sofija, 6. maja. Vstaške čete v Makedoniji se vedno živahnije gibljejo. Došlo je zopet do novih bojev. Pri Tikvezu je bil krvav boj vstaške čete Luke Ivanova s turškimi vojaki. V boju je Luka Ivanov padel. Luka Ivanov je bil bolgarski nadporočnik in novinar ter je služil tudi v ruski vojski. Lani je sestavil vstaško četo. Taki dogodki kažejo, da se razmere v Makedoniji kljub bolgarsko-turškemu sporazumu ne boljajo.

Dunaj, 6. maja. »Slovanska zveza« je imela danes pod predsedstvom svojega načelnika dr. Susteršiča sejo, v kateri je bil razgovor o poročilih nekaterih dnevnikov o dogodkih v klubu. Konstatiralo se je, da sota poročila neosnovana. Klub vstraja slej, kakor prej, na strani zastopnikov češkega naroda.

Dunaj, 6. maja. (Kor. urad.) V državnem zboru so do četrta na 1. uro dobesedno čitali dole vloga. Nato je predlagal Klofač, naj se vrši poimensko glasovanje o tem, ako se njegova peticija uvrsti v zapisnik. Glasovanje se je takoj pričelo.

Dunaj, 6. maja. Delegacije se snidejo 14. t. m. Predsednik bo Jaworski, podpredsednik Gautsch, predčelnik proračunskega odseka. Nemški delegati so imeli posvetovanje, na katerem so sklenili, da naj se poroči o okupacijskih deželah, ki je bilo do slej vedno v rokah kakega Jugoslavana, da kakemu članu nemških strank, češ, »da se tako pokaže skupni avstrijski značaj okupacijskih dežel«. V ponedeljek se snide proračunski odsek delegacije. Zunanji minister bo podal svoj ekspozé. Proračunski odsek bo s svojim delom gotov v enem tednu.

Dunaj, 6. maja. »Deutsches Volksblatt« pravi, da ni res, da bi se bile vršile mej krščanskimi socialisti in Madočehi pogovori radi ustanovitve koalicije.

Dunaj, 6. maja. Včeraj se je vršila tu alimentacijska tožba ločene žene poslanca Wolfa. Zena zahteva 150 kron na mesec, Wolf pa ponuja samo 40 kron. Obravnava je bila preložena.

Monakovo, 6. maja. (Koresp. urad.) Slavni slikar Lenbach, znan posebno po izvrstnih portretih, je umrl.

Rim, 6. maja. Potrjuje se, da je včeraj bivši učni minister Nasi pobegnil, dasi je bilo včeraj njegovo stanovanje ves čas policijsko zastraženo.

Rim, 6. maja. Preiskovalna komisija potrjuje, da je bivši učni minister Nasi državne denarje porabljal zase. Nasi je izginil iz Rima. Zatrjuje se, da je že stopil na ladjo v Civitavecchii. Zadnje dni se je delal bolnega.

Rim, 6. maja. Včeraj je bila v italijanski zbornici burna seja. Republikanec Mirabelli je predlagal pozdrav francoskemu predsedniku Loubetu ter pri tem klical, da pozdravlja revolucionarno Francijo od l. 1789.

Belgrad, 6. maja. Sem je došlo 325 bolgarskih dijakov, da prisostvujejo svečanostim pobratimstva mej bolgarskimi in srbskimi dijaki.

Budimpešta, 6. maja. Železničarji, ki so bili izpuščeni iz preiskovalnega zapora, so se javili, da nastopijo službo. Upravitelstvo jim je dejalo, da so odpuščeni.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi.	Nabe	Podavila v 24 urah
5. avg.	736,3	8,8	sl. jvzh.	jasno	0,0
7. zjut.	736,8	4,5	sl. svzh.		
2. popol.	733,3	15,4	brezvetr.		

Srednja včerašnja temperatura 9,0°, norm. 12,7°.

Dunajska borza

dné 4. maja.

Skupni državni dolg v notah	100,75
Skupni državni dolg v srebru	100,30
Avstrijska zlata renta 4%	119,10
Avstrijska krona renta 4%	99,60
Avstrijska inv. renta 3 1/2%	91,25
Ogrska zlata renta 4%	118
Ogrska krona renta 4%	97,90
Ogrska inv. renta 3 1/2%	89,25
Avstro-ogrsko bančne delnice	16,03
Kreditne delnice	640,75
London vista	239,42 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. v.	117,25
20 mark	23,45
20 frankov	19,07
Italijanski bankovci	95,20
C. kr. cekini	11,31

Barve za umetnike, düsseldorfske v pisicah, za akademične slikarje, ter Kasparjeve in Spitzauerjeve, dobé se pri tvrdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Frančiškanske ulice. Vnania naročila proti povzetju. 524 7 11-5

Za mesec junij

priporoča 814 3-1

evharistične pesmi

Slava Jezusu

P. Hugolin Sattner

za polovico znižano ceno: partitura 3 K, štirje glasovi 1 K.

Naslov: Frančiškanski samostan, Ljubljana.

Krojaški salon za gospode

Ivan Magdić

Ljubljana, Stari trg šte. 8.

Izdelovanje vsakovrstne garderobe za gospode po najnovejših journalih iz najmodernejšega in najboljšega tu- in inozemskega blaga.

Naprodaj je v Št. Vidu nad Ljubljano največja jednonadstropna hiša

ob državni cesti, pet minut od kolodvora z gospodarskimi poslopji, ledenico, velikim gostilniškim vrtom (v hiši je stara gostilna), travnikom itd.;

Ponudbe in vprašanja sprejema K Meglič, Ljubljana, Rimska cesta št. 20 ustmene informacije se dobe istotam vsak dan od 12. do 2 ure popoldan. 813 14-2

Rogaška Slatina

Štajersko

Prospekt zasloni.

Krasna lega, zrak poln kislika, brez prahu. Moderna uredba, živahno družabno življenje.

Nova hydro-elekt. mehan. therapeut. zdravnica v velikem modernem slogu. Zdravljenje z mrzlo vodo, elektr. razsvetljava in banj. kopeli, inhalatorij, pneumat. soba, parne kopeli, elektr. masaža, solnane kopeli, zdrav. gimnastika, — Preizkušena zdravnica za bolezni v želodcu, črelih, na jetrih, ledvicah, kron. zaprtju, hémorrhoidah, kamnu, debelosti, slad. bolezni, dalje proti trganju, katarom v grlu in krlju. Najmočnejši zdrav. vrelci, podobni kot v Karlovih in Marijinih varih. 803 b 3-1

Angeljnovi milo

Marzeljsko (belo) milo

sta najbolj koristni

S štedilnimili

za hišno rabo.

Dobivate jih po špecerijških štacunah!

Pavel Seemann

izdelovatelj mila in čebelno-voščenih sveč

v Ljubljani.